

УДК 336.02

Романчукевич В.В.

кандидат економічних наук, докторант,
ДВНЗ «Університет банківської справи»

СИСТЕМА ІНДИКАТОРІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У статті досліджується проблема формування системи індикаторів державної фінансової політики сталого розвитку. Автором обґрунтовується доцільність структурування індикаторів такої політики за напрямками її реалізації та формування їх складу з урахуванням обраного курсу й часової перспективи реалізації державної фінансової політики сталого розвитку. На основі аналізу міжнародних й національних програмних документів у статті визначено основні індикатори (показники) державної фінансової політики України до 2030 року з урахуванням цільових настанов, запропонованих світовим співтовариством та особливостей й пріоритетів розвитку національної економіки і фінансової системи. Із урахуванням специфіки національного розвитку для України запропоновано 9 пріоритетних цілей розвитку, моніторинг стану досягнення яких може здійснюватися за допомогою 25-х індикаторів, які дозволяють встановити стратегічні рамки національного розвитку України на період до 2030 року на засадах адаптації цілей сталого розвитку до потреб і реалії функціонування національної фінансово-економічної системи.

Ключові слова: сталий розвиток, державна фінансова політика, глобалізація, цілі сталого розвитку, індикатори сталого розвитку.

СИСТЕМА ИНДИКАТОРОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ФИНАНСОВОЙ ПОЛИТИКИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

Романчукевич В.В.

В статье исследуется проблема формирования системы индикаторов государственной финансовой политики устойчивого развития. Автором обосновывается целесообразность структурирования индикаторов такой политики по направлениям её реализации и формирования их состава с учетом выбранного курса и временной перспективы реализации государственной финансовой политики устойчивого развития. На основе анализа международных и национальных программных документов в статье определены основные индикаторы (показатели) государственной финансовой политики Украины до 2030 года с учетом целевых установок, предложенных мировым сообществом, особенностей и приоритетов развития национальной экономики и финансовой системы. С учетом специфики национального развития для Украины предложено 9 приоритетных целей развития, мониторинг достижения которых может осуществляться с помощью 25-индикаторов, которые позволяют установить стратегические рамки национального развития Украины на период до 2030 года на основе адаптации целей устойчивого развития к потребностям и реалиям функционирования национальной финансово-экономической системы.

Ключевые слова: устойчивое развитие, государственная финансовая политика, глобализация, цели устойчивого развития, индикаторы устойчивого развития.

PUBLIC FINANCIAL POLICY INDICATORS SYSTEM OF UKRAINE'S SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Romanchukevych Vitalij

The article examines the problem of forming a system of indicators of sustainable development financial policy. The system of target indicators for the implementation of the sustainable development financial policy is a major component of evaluating both its potential for effectiveness at the stage of such policy formation and revealing its effectiveness in achieving the expected levels in the process of implementing the decisions made in the public financial management of sustainable development needs. The development of an appropriate financing system must be linked to targets consistent with the sustainable development goals. This ensures the implementation of the principles of efficiency and transparency of public financial policy. The author substantiates the expediency of structuring indicators of such a policy in the directions of its implementation. Sustainable financial indicators should be established in the context of the main components of sustainable development, the harmonization of which sets the policy course. The proposed approach envisages the formation of financial sustainability indicators, taking into account the chosen course and time perspective of the implementation of the public financial policy. This grouping divides indicators by the basic components of sustainable development, which are economic, environmental and social trends. Based on the analysis of international and national programming documents, the article identifies key indicators of Ukraine's public financial policy until 2030. These indicators take into account the sustainable

development goals and requirements for achieving them, as proposed by the world community, as well as the specificities and priorities of the national economy and financial system. Taking into account the specifics of national development, 9 priority development goals have been proposed for Ukraine, which can be monitored by means of 25 indicators. Their application allows to set strategic frameworks of national development of Ukraine for the period up to 2030 on the basis of adaptation of the goals of sustainable development to the needs and realities of functioning of the national financial and economic system. The implementation of such a system of indicators implies the introduction of an appropriate approach to medium-term budgetary planning, which should be based on determining the amount of financing of budgetary programs that are formed to achieve the goals and objectives of sustainable development. This requires the creation of prerequisites for attracting substantial amounts of official assistance to Ukraine for sustainable development, expanding private investment in support of sustainable development on the basis of public-private partnerships.

Keywords: sustainable development, public financial policy, globalization, sustainable development goals, sustainable development indicators.

Поставка проблеми. Концепція сталого розвитку є основоположною у визначенні шляхів розвитку всіх економік в сучасному глобалізованому світі. Пошук необхідних фінансових ресурсів для забезпечення вирішення глобальних проблем, захисту і збереження навколишнього середовища, подолання бідності, підтримки безпеки життєдіяльності, а також розвиток нових механізмів та інструментів, які дозволяють спрямовувати реалізацію всієї економічної політики держави на досягнення цілей сталого розвитку, що постають перед людською цивілізацією, є надзвичайно важливими завданнями сьогодення не лише для України, а й для всього світу. При цьому основу формування й реалізації державної фінансової політики сталого розвитку становить ідентифікація її цілей та завдань у науково обґрунтованій, чітко структурованій, зрозумілій й досяжній системі показників – індикаторів сталого розвитку, які слугують як для стратегічного й тактичного ціле покладання, так й для оцінювання ефективності заходів у сфері управління процесами фінансового забезпечення досягнення сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фундаментальні основи дослідження проблеми сталого розвитку суспільства, теоретичні обґрунтування проблем, причин, джерел і перспектив економічного зростання, а також інституалізації державної фінансової політики, розуміння сутності та особливостей процесу і механізмів її формування і реалізації закладено у працях таких відомих зарубіжних та вітчизняних дослідників, як Адаменко І. [1], Ватульов А. [2], Вахович І. [3], Герасимчук З. [3], Гудо С. (Guido S.) [4], Камінська І. [3], Кожухова Т. [5], Контерас Р. (R. Conteras), Кореновський О. [5], о'Сулліван А. (O'Sullivan), Радіонов Ю. [7], Сіташ Т. [8], Східницька Г. [9], Трофимова В. [10] та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Разом з тим, залишається недостатньо розробленими теоретико-методологічні засади і практичні аспекти формування системи індикаторів державної фінансової політики сталого розвитку. Це зумовлено тим, що означені вище дослідження, як правило, містять настанови щодо формування і реалізації державної політики у сфері сталого розвитку загалом, тому наведені в них індикатори сталого розвитку містять переважно показники нефінансові, що ускладнює формування дієвої державної фінансової політики відповідного спрямування, оскільки не передбачає встановлення очікуваного впливу на фінансові параметри стану національної економіки, розвиток фінансової системи.

Метою даної статті є формування системи індикаторів (показників) державної фінансової політики сталого розвитку України.

Виклад основного матеріалу. Україна не залишається осторонь вирішення глобальних проблем сучасності і активно впроваджує у відповідності до встановлених світовою спільнотою міжнародних настанов власну національну політику сталого розвитку, спрямовану на ліквідацію бідності, впровадження моделей сталого виробництва і споживання у сфері забезпечення життєдіяльності людства, охорони і раціонального використання природних ресурсів, оптимізацію ресурсної бази економічного та соціального розвитку.

За визначенням В. Трофимової [10], концепція сталого розвитку – це системна суспільно-соціальна доктрина, яка спрямована на зміну стосунків людини і природи задля розширення можливостей економічного зростання та на створення скоординованої глобальної стратегії виживання людства, орієнтованої на збереження і відновлення природних спільнот у масштабах, необхідних для повернення до меж господарської місткості біосфери.

Під державною фінансовою політикою сталого розвитку ми розуміємо складову соціально-економічної політики держави, яка являє собою цілісну систему цілей, завдань та заходів з фінансового забезпечення сталого розвитку, інноваційних для даної системи державного управління, комплекс яких обґрунтовується та обирається державою, в особі органів державної влади та у межах наданих їм функцій і повноважень щодо ефективної організації функціонування фінансів і прийняття рішень для модернізації національної системи суспільних відносин, шляхом узгодження і збалансування інтересів та запитів представників органів державної та місцевої влади, бізнесу і громадянського суспільства цієї країни та світового співтовариства щодо мобілізації, розподілу і використання фінансових ресурсів для подолання та попередження виникнення суспільних соціально-економічних і екологічних проблем, зростання рівня і покращення якості життя населення, досягнення сталого розвитку.

Потенціал ефективності державної фінансової політики сталого розвитку закладається в системі цільових індикаторів її реалізації, очікуваному рівні і реальних можливостях їх досягнення. При розробці державної фінансової політики сталого розвитку важливо, щоб розбудова відповідної системи фінансового забезпечення була прив'язана до цільових показників, узгоджених з цілями сталого розвитку, що забезпечує реалізацію принципів ефективності й прозорості такої політики. Чільним аспектом при цьому мають стати

чіткі індикатори досягнення цілей, а також встановлення потрібного рівня фінансування заходів для їх досягнення.

Розглядаючи можливий склад індикаторів державної фінансової політики сталого розвитку, слід враховувати існуючі підходи до їх структурування й групування. Нам вбачається доцільним з цією метою застосовувати диференціацію показників зеленої економіки, що була запропонована Програмою ООН з довкілля (англ. UNEP, United Nations Environment Programme), спрямованою на вирішення найгостріших проблем сучасної екологічної кризи. Згідно з нею такі показники поділяються на три групи: 1) показники перетворення економіки (наприклад, зміни в інвестиціях: інвестиції у відтворювальні джерела енергії, громадський транспорт тощо); 2) показники ефективності використання ресурсів (матеріалів, енергії, води, землі на одиницю виробленої продукції, загального або ВВП на душу населення); 3) показники прогресу і добробуту (освіта, здоров'я, системи соціального захисту та ін.) [6].

Разом з тим, для досягнення наростаючого ефекту від реалізації державної фінансової політики сталого розвитку потрібно максимально можливо гармонізувати три складові, гармонізація яких є фундаментом сучасної концепції сталого розвитку – екологічну, економічну та соціальну, а також забезпечувати необхідні умови виникнення, які полягають у мирі та партнерстві (рис. 1).

З огляду на це, на нашу думку, індикатори (показники) державної фінансової політики сталого розвитку мають встановлюватися у розрізі основних компонент

концепції сталого розвитку, оскільки саме співвідношення між ними і рівень гармонізації визначають курс такої політики.

При цьому нами пропонується розрізнити економікоцентричний (спрямовану на фінансове стимулювання економічного зростання як головного джерела сталого розвитку), екологоцентричний (орієнтовану на гармонізацію економічних відносин з потребами охорони навколишнього середовища), соціоцентричний (спрямовану на гармонізацію соціальних та економічних відносин в суспільстві) курси державної фінансової політики та курс гармонізованого сталого розвитку (передбачає гармонізацію у соціо-еколого-економічних відносинах загалом).

Слід зауважити, що курс державної фінансової політики має враховувати потреби розвитку на певну часову перспективу. Так, у короткостроковій перспективі реалізуються цілі та завдання економікоцентричної та короткострокової екологоцентричної державної фінансової політики сталого розвитку; середньострокова екологоцентрична й середньострокова соціоцентрична державні фінансові політики орієнтовані на досягнення цілей сталого розвитку у середньостроковій перспективі; довгострокова соціоцентрична та політика гармонізованого сталого розвитку передбачають довгостроковий період їх реалізації, що пов'язано із складністю взаємозв'язків факторів досягнення цільових показників для даних типів фінансової політики.

Незалежно від курсу і часової перспективи державної фінансової політики сталого розвитку система індикаторів, за допомогою яких ідентифікується стан

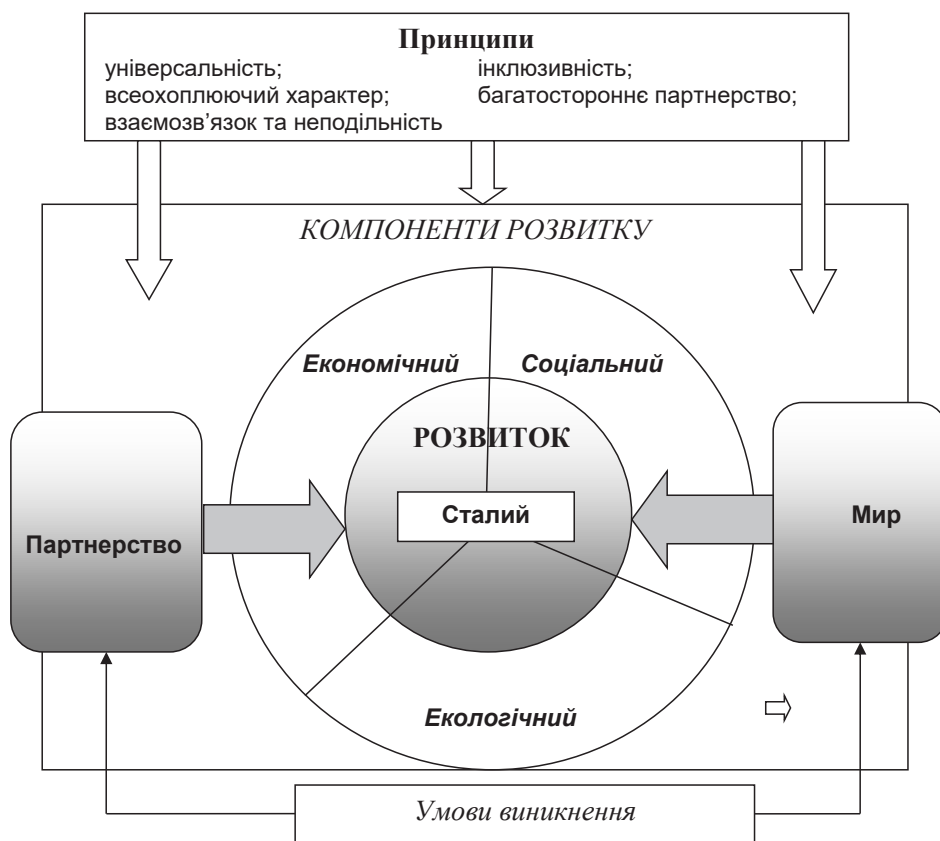

Рис. 1. Візуальна інтерпретація концепції сталого розвитку

Джерело: розроблено автором на основі [11]

і результативність досягнення поставлених цілей і завдань, доцільно поділяти на: 1) індикатори економічного напрямку націлені на створення умов для фінансового забезпечення потреб покращення економічного стану країни; 2) індикатори екологічного напрямку спрямовані на поліпшення фінансування потреб покращення якості навколишнього середовища; 3) індикатори соціального напрямку, які характеризують рівень фінансової забезпеченості населення, безпеки фінансових відносин та їх впливу на можливості участі людей у розподілі суспільного доходу, справедливості такого розподілу.

Застосування такої системи індикаторів передбачає запровадження відповідного підходу до середньострокового бюджетного планування, який саме має базуватися на визначенні обсягів фінансування бюджетних програм, які утворюються під реалізацію цілей і завдань, здатних забезпечити досягнення цілей сталого розвитку, а також створити передумови залучення в Україну суттєвих обсягів офіційної допомоги на цілі сталого розвитку, розширення приватних інвестицій у підтримку сталого розвитку на засадах державно-приватного партнерства.

На нашу думку, система цільових показників, які встановлюються у межах формування державної фінансової політики сталого розвитку, має визначатися як настановами та індикаторами, які пропонуються різними інструментами ООН, так і враховувати національні особливості й пріоритети у сфері розвитку.

Аналіз інституціонально-правового забезпечення ООН у сфері сталого розвитку, огляд програмних документів якого після 2000 року подано у табл. 1, дозволяє стверджувати, що у переважній більшості такі настанови у сфері фінансування сталого розвитку спрямовані на вирішення питань, що стосуються: 1) мобілізації міжнародних фінансових ресурсів (здійснення прямих іноземних інвестицій, міжнародного кредитування); 2) міжнародної торгівлі; 3) полегшення тягаря зовнішньої заборгованості.

Система глобальних цілей сталого розвитку побудована таким чином, що одні цілі розглядаються як кінцеві в той час як інші є засобами їх досягнення. Такий підхід дозволяє глибше усвідомити взаємозв'язок всіх цілей сталого розвитку. Так, світова спільнота пропонує на період до 2030 року 17 глобальних цілей сталого розвитку, що, у свою чергу, включають 169 завдань, для ефективного моніторингу якості досягнення яких сформована система із 240 глобальних індикаторів. По своїй сутності глобальні завдання та індикатори сталого розвитку є інструментами, через які можна впливати на добробут населення та економіки як на глобальному, так і на національному рівнях, оскільки для повноцінного їх застосування необхідна співпраця усіх країн світу.

Спираючись на ці настанови, можна стверджувати, що базовими принципами при побудові системи індикаторів державної фінансової політики сталого розвитку України мають стати: орієнтація на використання передусім власних ресурсів, мінімізація зовнішніх запозичень та використання їх виключно з метою розвитку, а не підтримання поточного споживання, всебічне сприяння розвитку підприємницької діяльності, гарантування й захист прав власності, стабільність, прозорість і простота податкової системи, викоринення корупції на усіх рівнях та детінізація економіки.

Сучасне суспільне бачення розвитку України до 2030 року охоплює такі орієнтири для досягнення, як добробут та здоров'я населення, що забезпечуватимуться інноваційним розвитком економіки, побудованим на сталому використанні природних ресурсів. При цьому аналіз цілей, завдань та індикаторів політики сталого розвитку України до 2030 дозволяє виділити з їх складу групу цільових настанов та індикаторів фінансового характеру, практична реалізація яких може розглядатися як деталізація цілей і завдань державної фінансової політики сталого розвитку в Україні (табл. 2).

На нашу думку, із урахуванням специфіки національного розвитку для України у якості пріоритетних завдань державної фінансової політики до 2030 року слід сконцентрувати увагу на забезпеченні досягнення 9 з 17 цілей розвитку тисячоліття, моніторинг стану досягнення яких може здійснюватися за допомогою 25-х індикаторів, які дозволяють встановити стратегічні рамки національного розвитку України на період до 2030 року на засадах адаптації цілей сталого розвитку до потреб і реалії функціонування національної фінансово-економічної системи.

Зазначені у табл. 2, бенчмаркінгові орієнтири сталого розвитку встановлені з урахуванням прогнозних розрахунків, представлених у доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна» [15], які обґрунтовувалися для фінансово-економічної системи України на основі аналізу сценаріїв розвитку країни на довгострокову перспективу за такими напрямками, як справедливий соціальний розвиток; стале економічне зростання та зайнятість; ефективне, підзвітне та всеохоплююче управління і справедливість для всіх; екологічна рівновага та розбудова стійкості.

Пріоритетним завданням державної фінансової політики сталого розвитку, якому мають підпорядковуватися всі інші, є забезпечення реального зростання валового внутрішнього продукту з одночасним підвищенням рівня зайнятості населення працездатного віку. Виконання цього завдання залежить від: 1) створення та розвитку високотехнологічних конкурентоздатних виробництв (від фундаментальної науки до виробництва й обслуговування); 2) збільшення внутрішнього попиту за рахунок зростання доходів населення та активізації інвестиційних процесів; 3) підтримки експорту з високою часткою валової доданої вартості, реалізації інфраструктурних проектів (автобани, транспортні розв'язки, метро, швидкісні пасажирські залізниці, транспортні засоби для залізничних та водних перевезень: вагони, баржі тощо); 4) швидкого нарощування продуктивності аграрно-промислового комплексу.

Разом з тим успішна реалізація даного завдання у першу чергу визначається дієвістю монетарної політики, яку провадить Національний банк України, забезпечуючи у межах своїх повноважень підтримання стійких темпів економічного зростання та відновлення кредитування економіки. З огляду на це, на нашу думку, однією із складових індикаторів державної фінансової політики сталого розвитку має бути облікова ставка, за допомогою якої передбачається забезпечувати стимулюючий вплив на соціально-економічний розвиток.

Загально відомо, що висока облікова ставка сприяла значному перетоку фінансових ресурсів у державні боргові зобов'язання та посиленню дисбалансів в економіці. Разом з тим, у вітчизняній економіці вже

Таблиця 2

Система індикаторів державної фінансової політики сталого розвитку України на період до 2030 року

Ціль	Індикатор	Цільове значення
Подолання бідності	Частка населення, чий середньодушові еквівалентні сукупні витрати є нижчими за фактичний ¹ (розрахунковий) прожитковий мінімум, %	Не вище 15,0
	Частка осіб, добове споживання яких є нижчим за 5,05 дол. США за ПКС, %	Не вище 0,0
	Частка бідних, які охоплені державною соціальною підтримкою, в загальній чисельності бідного населення, %	Не нижче 85,0
	Частка витрат на харчування в сукупних витратах домогосподарств, %	Не вище 30,0
Гендерна рівність	Співвідношення середньої заробітної плати жінок і чоловіків, %	Не нижче 85,0
Гідна праця та економічне зростання	Частка валового нагромадження основного капіталу у ВВП, %	Не вище 22,0
	Частка експорту товарів з використанням у виробництві технологій високого та середньовисокого рівня (групи «Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості», «Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них», «Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання», «Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плаваючі засоби», 90-та підгрупа групи «Прилади та апарати оптичні, фотографічні» (згідно з УКТЗЕД)) в загальному обсязі експорту товарів, %	Не нижче 30,0
	Матеріалоемність ВВП (відношення обсягу проміжних витрат із таблиць «витрати-випуск» видів діяльності, які виробляють матеріальну продукцію, до загального обсягу ВВП)	Не вище 0,77
	Частка доданої вартості за витратами виробництва суб'єктів середнього та малого підприємства, у % до загальної суми доданої вартості за витратами виробництва	Не нижче 80
Промисловість, інновації та інфраструктура	Частка доданої вартості за витратами виробництва підприємств, які належать до високотехнологічного сектору переробної промисловості (зокрема, з виробництва фармацевтичних продуктів і препаратів; комп'ютерів, електронної та оптичної продукції; повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування відповідно до КВЕД), у загальній доданій вартості за витратами виробництва, %	Не нижче 3
	Частка доданої вартості за витратами виробництва підприємств, які належать до середньо-, високотехнологічного сектору переробної промисловості (зокрема, виробництва хімічної продукції; електричного устаткування; машин та устаткування; автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів; інших транспортних засобів відповідно до КВЕД) у загальній доданій вартості за витратами виробництва, %	Не нижче 12
	Частка витрат на виконання наукових і науково-технічних робіт у ВВП, %	Не нижче 3,00
	Частка реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %	Не нижче 15,0
Скорочення нерівності	Співвідношення доходів 10% найбільш забезпечених і 40% найменш забезпечених осіб, рази	Не вище 10,0
	Співвідношення доходів 40% найменш забезпечених і 60% більш забезпечених осіб, %	Не нижче 25
	Співвідношення середньомісячної заробітної плати (доходів) десятої та першої децильних груп працівників (децильний коефіцієнт), рази	Не вище 15,0
	Співвідношення середнього розміру пенсії та середньої заробітної плати в економіці (за наявності 35 років сплати внесків), %	Не нижче 40
Сталий розвиток міст і громад	Коефіцієнт платоспроможності позичальника, РПІ (співвідношення щомісячних витрат позичальника та членів його родини на обслуговування боргу за іпотечним кредитом та сукупного обсягу щомісячних доходів), %	Не вище 30
	Частка відмов позичальникам іпотечних кредитів у загальному обсязі запитів на отримання кредитів з невідповідністю коефіцієнту платоспроможності (РПІ \geq 43%)	Не вище 25
Відповідальне споживання та виробництво	Ресурсоемність ВВП (питома вага вартості природних ресурсів в одиниці ВВП), % до рівня 2015 року	Не вище 60
Мир, справедливість та сильні інститути	Частка ризиків з високим рівнем у загальній сукупності національних ризиків у системі запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення, %	Не вище 13
	Партнерство заради сталого розвитку	Співвідношення обсягу приватних грошових переказів з-за кордону із ВВП (ВРП), %
	Чистий притік прямих іноземних інвестицій (за даними платіжного балансу), млрд. дол. США	Не менше 17,5
	Відношення валового зовнішнього боргу до експорту товарів та послуг в річному вимірі	Не більше 7,0

Джерело: складено автором на основі [15]

Таблиця 1

Огляд настанов, індикаторів та цільових показників інструментів ООН у сфері сталого розвитку

Рік	Назва програмного документу ООН	Цільові показники сталого розвитку
2000 р.	«Декларацією тисячоліття ООН»	48 цільових показників за напрямками досягнення економічного розвитку, соціального прогресу, екологічної стійкості, формування глобального партнерства
2005 р.	Паризька декларація щодо підвищення ефективності зовнішньої допомоги	1. Посилення передбачуваності співпраці щодо сприяння розвитку: скоротити розрив допомоги, яка була запланована та не виділена, вдвічі (базовий рік 2010 – 79 %). Вимірюється щорічно часткою допомоги, яка була виділена в запланованому році та середньостроково – часткою допомоги, яка включена в план надання допомоги на рівні країни. 2. Включення допомоги в бюджет, підконтрольний парламенту: скоротити вдвічі обсяг допомоги, яка не враховується в бюджеті (збільшити відсоток допомоги, яка закладається в бюджеті країн до 85 %). 3. Зміцнення й використання інститутів країн, що розвиваються: а) якість систем управління державними фінансами в країнах; б) використання країнами систем управління державними фінансами і систем закупівель. Вимірюється оцінками інститутів і політики країни за спеціальною шкалою (ОПК). На період до 2015 р. передбачалося, що половина країн підніме як мінімум одну оцінку за шкалою виконання управління державними фінансами. Необхідно досягти скорочення розриву на 2/3, якщо ОПК > 5; або – на 1/3 для ОПК від 3.5 до 4.5. 4. Незв'язаність допомоги розвитку – зростання відсотку незв'язаної допомоги
2012 р.	Пусанський план партнерства	Встановлені цільові показники на 2015 р., за якими здійснюється оцінка ефективності зовнішньої допомоги у розрізі таких настанов: 1) сфокусованість співпраці щодо сприяння розвитку на результатах оцінки пріоритетів країн, що розвиваються – вимірюється ступенем використання результатів оцінки інформації про співпрацю; 2) максимальне залучення громадянського суспільства до сприяння розвитку – оцінюється індексом оцінки можливостей, розглядається як процес, що постійно розвивається; 3) постійне залучення і розширення внеску приватного сектору в сприяння розвитку – вимірюється рівнем залучення й внеску приватного сектору в сприяння розвитку; 4) виконання стандарту доступності електронних публікацій своєчасної та всеосяжної інформації про співробітництво – вимірюється рівнем доступності інформації про співпрацю щодо сприяння розвитку. Також повинні враховуватися настанови та індикатори Паризької декларації
2015 р.	«Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 р.»	визначено 240 показників за 17 цілями сталого розвитку у розрізі 169 завдань

Джерело: складено автором на основі [11; 12; 13; 14; 16; 17]

спостерігають процеси промислової дефляції (у жовтня 2019 року падіння промислового виробництва становило близько 5%), які через ланцюжок причинно-наслідкових зв'язків можуть призвести до падіння ВВП попри зниження облікової ставки. Саме тому при реалізації державної фінансової політики сталого розвитку органічно поєднувати монетарні методи впливу на економічне зростання з продуманою податково-бюджетною політикою.

Висновки і пропозиції. Система цільових індикаторів реалізації державної фінансової політики сталого розвитку є головним компонентом оцінювання як потенціалу її ефективності на стадії формування такої політики, так і виявлення її результативності щодо досягнення очікуваних рівнів в процесі реалізації та коригування прийнятих рішень у сфері державного управління фінансовим забезпеченням потреб сталого розвитку. Розбудова відповідної системи фінансового забезпечення має бути прив'язана до цільових показників, узгоджених з цілями сталого розвитку, що забезпечує реалізацію принципів ефективності й прозорості такої політики. При цьому індикатори (показники) державної фінансової політики сталого розвитку мають встановлюватися у розрізі основних компонентів сталого розвитку, співвідношення і рівень гармонізації між якими визначають курс політики – індикатори економічного напрямку, індикатори екологічного напрямку та індикатори соціального напрямку.

Основні індикатори (показники) державної фінансової політики України до 2030 року мають встановлюватися з урахуванням цільових настанов, запропонованих світовим співтовариством та особливостей й пріоритетів розвитку національної економіки і фінансової системи. Для України доцільно сконцентрувати увагу на досягненні 9 пріоритетних цілей розвитку (а саме: подолання бідності; гендерна рівність; гідна праця та економічне зростання; промисловість, інновації та інфраструктура; скорочення нерівності; сталий розвиток міст і громад; відповідальне споживання та виробництво; мир, справедливість та сильні інститути; партнерство заради сталого розвитку), моніторинг стану досягнення яких може здійснюватися за допомогою 25-х індикаторів, що дозволяє встановити стратегічні рамки національного розвитку України на період до 2030 року.

Застосування такої системи індикаторів передбачає запровадження відповідного підходу до середньострокового бюджетного планування, який саме має базуватися на визначенні обсягів фінансування бюджетних програм, які утворюються під реалізацію цілей і завдань, здатних забезпечити досягнення цілей сталого розвитку, а також створити передумови залучення в Україну суттєвих обсягів офіційної допомоги на цілі сталого розвитку, розширення приватних інвестицій у підтримку сталого розвитку на засадах державно-приватного партнерства.

1. Адаменко І.П. Фінансова політика як інструмент соціально-економічного розвитку країни. *Бізнесінформ*. 2014. № 3. С. 341–345.
2. Ватульов А.В. Фінансова політика в системі державного регулювання економіки. *Економічний вісник університету*. 2017. Вип. 35/1. С. 170-176.
3. Герасимчук З. В., Вахович І. М., Камінська І. М. Фінансова політика сталого розвитку регіону. Луцьк, Надстир'я. 2006. 220 с.
4. Schmidt-Traub Guido. *Financing Sustainable Development: Implementing the SDGs through Effective Investment Strategies and Partnerships* / Guido Schmidt-Traub, Jeffrey D. Sachs. – URL: <http://unsdsn.org/wp-content/uploads/2015/04/150408-SDSN-Financing-Sustainable-Development-Paper.pdf> (дата звернення: 21.08.2019).
5. Кожухова Т. В. Формування та трансформація глобальної системи фінансування сталого розвитку. *Кризовий Ріг*, Видавець ФОП Чернявський Д.О. 2017. 336 с.
6. Кореновський О.В. Концепція сталого розвитку і фінансова політика. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21. С. 226-228.
7. Радіонов Ю.Д. Фінансова політика та проблеми ефективності її реалізації в Україні. *Наукові праці НДФІ*. 2014. № 4 (69). С. 20-26.
8. Сіташ Т.Д. Фінансова політика держави: прагматика і проблематика. *Академічний огляд*. 2015. № 1 (42). С. 30-31.
9. Східницька Г.В. Фінансова політика сталого розвитку сільських територій. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 1. С. 226-232.
10. Трофимова В. В. Концепція сталого розвитку як основа постіндустріальних моделей розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 8. С. 33-37.
11. Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку на період до 2030 р.: Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 25 вересня 2015 року. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/sustainable-development-report/the-2030-agenda-for-sustainable-development.html>. (дата звернення: 17.01.2020).
12. *Agenda for the 21st Century*. Available at: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/agenda21_ch33.shtml (дата звернення: 17.01.2020).
13. A/RES/66/288 – *The Future We Want*. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/rio20> (дата звернення: 17.01.2020)
14. *Agenda 21 (1992, 3-14 June)*. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf> (дата звернення: 17.01.2020)
15. Цілі сталого розвитку: Україна (національна доповідь). URL: <http://sdg.org.ua/ua/sdgs-and-governments>. (дата звернення: 17.01.2020).
16. Доклад Межправительственного комитета экспертов по финансированию устойчивого развития / Организация Объединенных Наций. Нью-Йорк, 2015. – URL: http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/03/ICESDF_Ru.pdf (дата звернення: 17.01.2020).
17. Монтеррейский консенсус / Международная конференция по финансированию развития (м. Монтерек, Мексика, 18-22 березня 2002 р.) ; Организация Объединенных Наций. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/monterrey.shtml (дата звернення: 17.01.2020).

1. Adamenko I.P. (2014). *Finansova polityka iak instrument sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku krainy* [Financial Policy as an Instrument of Socio-economic Development of a Country]. *Business Inform*. 3. 341-345.
2. Vatul'ov A.V. (2017). *Finansova polityka v systemi derzhavnoho rehuliuвання ekonomiky* [Financial policy in the system of state regulation of the economy] *Economic Herald of the University*. 1 (35). 170-176.
3. Herasymchuk Z. V., Vakhovych I. M. & Kamins'ka I. M. (2006). *Finansova polityka staloho rozvytku rehionu* [Financial policy of sustainable development of the region]. Lutsk: Nadstyr'ia.
4. Schmidt-Traub Guido & Sachs Jeffrey D. *Financing Sustainable Development: Implementing the SDGs through Effective Investment Strategies and Partnerships* (2015, April). Available at: <http://unsdsn.org/wp-content/uploads/2015/04/150408-SDSN-Financing-Sustainable-Development-Paper.pdf> (accessed 21 August 2019).
5. Kozhukhova T. V. (2017). *Formuvannia ta transformatsiia hlobal'noi systemy finansuvannia staloho rozvytku* [Formation and transformation of the global system for financing sustainable development]. *Kryvyj Rih: Cherniavs'kyj*.
6. Korenovskyy O.V. (2011). *Kontseptsiia staloho rozvytku i finansova polityka* [The concept of sustainable development and financial policy]. *Scientific Bulletin of UNFU*. 21. 226-228.
7. Radionov Yu.D. (2014). *Finansova polityka ta problemy efektyvnosti ii realizatsi v Ukraini* [Financial policy and problems of its implementation in Ukraine]. *The scientific journal of the Research financial institute of the State educational and scientific establishment "The Academy of Financial Management"*. 4 (69). 20-26.
8. Sitash T.D. (2015). *Finansova polityka derzhavy: prahmatyka i problematyka* [The financial policy of the state: pragmatics and problems]. *Academical review*. 1 (42). 29-34.
9. Skhidnytska H.V. (2015). *Finansova polityka staloho rozvytku sil's'kykh terytorij* [The financial policy of sustainable development of rural territories]. *Sustainable development of the economy*. 1 (26). 226-232.
10. Trofymova V.V. (2010). *Koncepcija staloho rozvytku jak osnova postindustrial'nykh modelej rozvytku* [Concept of sustainable development as the basis of postindustrial models of development]. *Investment: practice and experience*. 8. 33-37.

11. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* (2015, September 25). Available at: <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld> (accessed 17 January 2020).
12. *Agenda for the 21st Century* (1992, June 3-14). Available at: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/agenda21_ch33.shtml (accessed 17 January 2020).
13. *A/RES/66/288 – The Future We Want*. (2012, June 20-22). Available at: <https://sustainabledevelopment.un.org/rio20> (accessed 17 January 2020).
14. *Agenda 21* (1992, 3-14 June). Available at: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf> (accessed 17 January 2020)
15. *Cili stalogho rozvytku: Ukrajinna (nacionaljna dopovidj) [Sustainable Development Goals: Ukraine (national report)]*. Available at: <http://sdg.org.ua/ua/sdgs-and-governments>. (accessed 17 January 2020)
16. *Report of the Intergovernmental Committee of Experts on Financing Sustainable Development* (2015). Available at: http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/03/ICESDF_Ru.pdf (accessed 17 January 2020).
17. *Monterrey Consensus* (2002, March 18-22). Available at: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/monterrey.shtml (accessed 17 January 2020).